

Bányásztradíciókon nyugvó, megújuló városfejlesztés Dorogon

A bányász elődök által teremtett értékek örökségvezérelt megújítása hatalmas kihívás és méltó feladat. A 100 esztendő távlatában épült közintézmények immár új funkciókkal szolgálják a városlakókat. A következő években az élhető, közösségi életnek teret adó zöld város megteremtése a cél. Dr. Tittmann János polgármester három évtizede dolgozik mindezek megvalósításán.

– *Negyven éve, 1984-ben kapott városi rangot Dorog. Milyen út vezetett ehhez?*
– Negyven évvel ezelőtt nyilvánították várossá Dorogot. Nemsokára megjelenik az általam szerkesztett „Történelmi sajtószemle” könyvsorozat harmadik kötete, amely 1934-től 1944-ig mutatja be a településünkéről szóló, az országos jelentőségű sajtóban megjelent cikkeket. A korábban kiadott könyvek az 1900–1922 és az 1923–1933 közötti írásokat tartalmazzák. Mindezekből kiderül, hogy az 1984-ben történt várossá nyilvánítást sok-sok évtizeddel megelőzően már hol községnek, hol városnak nevezték Dorogot. A bányászatból fakadó gazdasági jelentőség, a sport, a kultúra, a közművelődés és a közélet eseményei hozták zavarba az akkori

újságírókat, és ez vezetett az elnevezésbeli eltérésekhez. De nem csodálkozhatunk ezen.

– *Ha visszamehetnénk az időben, milyen település fogadta a huszadik század elején-közepén a Dorogra érkezőket?*
– 1914-ben atlétikai stadiont, 1917-ben kórházat, 1923-ban zenepavilont és bányatiszti kaszinót építettek. Majd 1926-ban festett-égetett agyagképekkel ékesített kálváriát, 1927-ben pedig akkora községházat, amely még a mai városházának is nagy, 1929-ben Munkásotthonnak nevezett művelődési házat emeltek, melyben 371 főt befogadó színházterem van, és Haranghy Jenő – hazánk neves festő- és iparművésze – secco-sorozattal és üveglakkal díszítette. Ugyancsak 1929-ben iskolával, 1932-ben tanítói szolgálati lakásokkal, 1939-ben egy óvodával gazdagították a települést. Folytathatnám még a felsorolást, de ennél fontosabb annak hangsúlyozása, hogy mindezt egy alig 3000 lelket számláló településen, melynek mások mellett József főherceg, Hermann Miksa és Baross Gábor voltak a díszpolgárai. Mindezeknek az emberi erőforrását a bányászok jelentették Schmidt Sándornak, a magyar bányásztörténet első doktorátust szerzett mérnökének vezetésével.

A belváros a Schmidt Sándor Agorával és a Gáthy Zoltán Városi Könyvtárral

Az agora átadásának ünnepe a belvárosban

– *Milyen beruházások valósulhatnak meg a következő években Dorogon?*
– Életminőségünket nagyon is javítja, a korábbi időszakok lehetőségeit messze felülmúló, a dorogi zöldterület-fejlesztést szolgáló pályázati támogatás. Tudomásom szerint nincs még egy olyan kálvária, melynek stációi fölött egy aknatorony áll. Ezt fogjuk kilátóvá átalakítani. Reményeim szerint nem csak innen fog látszani az az élményút, mely Komárom-Esztergom vármegye kiemelt fejlesztési célkitűzései között szerepel, hanem sokan fognak majd bandukolni a volt homokvasút nyomvonalán kialakított, dombokon, völgyeken átvezető erdei úton, mely a szabadidő, a sportolás, a közösségi élményszerzés egyszerű lehetőségeként fogja hívni a túrázni vágyókat.

– *Milyen feladatok következnek?*
– A városfejlesztési stratégiánk másik alapköve a fenntartható fejlődés értékrendje. A fák, mint a világon mindenhol, Dorogon sem nőhetnek az égig. Ma, a gyakran fékevesztettnek tűnő gazdaságfejlesztést követelő megnyilvánulások időszakában ennek a szemléletnek egyre nagyobb jelentőséggel kellene bírnia. A gazdasági növekedés hangzatos szólamaiba csomagolt mohóság túlzásai veszélyeztetnek bennünket. Lassan az ipari parkok nagyobbak, mint maguk a települések, amelyekben már egyre nehezebben lehet közlekedni, mindenütt egyre hosszabbak a sorok. Az iparsarnokokat már nem tudjuk helyi munkaerővel megtölteni.

– *Dr. Schmidt Sándor bányaigazgató országos jelentőségét senki nem vitatja. A várossá válás folyamatának megalapozója. Erős példa mindenki előtt. Önre hogyan hatott értéktéremtő életútja?*
– Dorog negyven éve város, és nekem abban a megtiszteltetésben van részem, hogy harminc éve polgármesterként

vehetek részt a város értékeinek megőrzésében és gyarapításában. Az eddig elmondottakból könnyen megérthető, hogy városfejlesztésünk örökségvezérelt építómunka. Az épített környezet, az intézmények, a sport, a közművelődés polgári önszerveződésai, az egyesületek, az alapítványok, a bányász elődöktől örökölt értékek lehetőségeket, de ugyanakkor elvárásokat, kötelezettségeket is róttak ránk.

Ennek megfelelően újtottuk fel és töltöttük meg új tartalommal a kórházat, a művelődési házat, a volt bányaközpontot, az uszodát, a stadiont, a könyvtárat és az iskolákat. Sok minden történt, de messze még a vége. Nagyon sok örömet szerez számunkra a Reimann Bányásztörténeti Miniverzum, a bányászat történetét bemutató interaktív, modell-makett múzeum. Remélem, az odalátogatók is megértik, hogy miért is fontosak számunkra a bányásztradíciók.

– *Megújultak a bányász elődöktől örökölt közintézmények. Erre a kihívásra választ adtak az elmúlt években. Milyen feladatok következnek?*
– A városfejlesztési stratégiánk másik alapköve a fenntartható fejlődés értékrendje. A fák, mint a világon mindenhol, Dorogon sem nőhetnek az égig. Ma, a gyakran fékevesztettnek tűnő gazdaságfejlesztést követelő megnyilvánulások időszakában ennek a szemléletnek egyre nagyobb jelentőséggel kellene bírnia. A gazdasági növekedés hangzatos szólamaiba csomagolt mohóság túlzásai veszélyeztetnek bennünket. Lassan az ipari parkok nagyobbak, mint maguk a települések, amelyekben már egyre nehezebben lehet közlekedni, mindenütt egyre hosszabbak a sorok. Az iparsarnokokat már nem tudjuk helyi munkaerővel megtölteni.

– *Milyen feladatok következnek?*
– A városfejlesztési stratégiánk másik alapköve a fenntartható fejlődés értékrendje. A fák, mint a világon mindenhol, Dorogon sem nőhetnek az égig. Ma, a gyakran fékevesztettnek tűnő gazdaságfejlesztést követelő megnyilvánulások időszakában ennek a szemléletnek egyre nagyobb jelentőséggel kellene bírnia. A gazdasági növekedés hangzatos szólamaiba csomagolt mohóság túlzásai veszélyeztetnek bennünket. Lassan az ipari parkok nagyobbak, mint maguk a települések, amelyekben már egyre nehezebben lehet közlekedni, mindenütt egyre hosszabbak a sorok. Az iparsarnokokat már nem tudjuk helyi munkaerővel megtölteni.

– *Milyen feladatok következnek?*
– A városfejlesztési stratégiánk másik alapköve a fenntartható fejlődés értékrendje. A fák, mint a világon mindenhol, Dorogon sem nőhetnek az égig. Ma, a gyakran fékevesztettnek tűnő gazdaságfejlesztést követelő megnyilvánulások időszakában ennek a szemléletnek egyre nagyobb jelentőséggel kellene bírnia. A gazdasági növekedés hangzatos szólamaiba csomagolt mohóság túlzásai veszélyeztetnek bennünket. Lassan az ipari parkok nagyobbak, mint maguk a települések, amelyekben már egyre nehezebben lehet közlekedni, mindenütt egyre hosszabbak a sorok. Az iparsarnokokat már nem tudjuk helyi munkaerővel megtölteni.

– *Milyen beruházások valósulhatnak meg a következő években Dorogon?*
– Életminőségünket nagyon is javítja, a korábbi időszakok lehetőségeit messze felülmúló, a dorogi zöldterület-fejlesztést szolgáló pályázati támogatás. Tudomásom szerint nincs még egy olyan kálvária, melynek stációi fölött egy aknatorony áll. Ezt fogjuk kilátóvá átalakítani. Reményeim szerint nem csak innen fog látszani az az élményút, mely Komárom-Esztergom vármegye kiemelt fejlesztési célkitűzései között szerepel, hanem sokan fognak majd bandukolni a volt homokvasút nyomvonalán kialakított, dombokon, völgyeken átvezető erdei úton, mely a szabadidő, a sportolás, a közösségi élményszerzés egyszerű lehetőségeként fogja hívni a túrázni vágyókat.

– *Milyen feladatok következnek?*
– A városfejlesztési stratégiánk másik alapköve a fenntartható fejlődés értékrendje. A fák, mint a világon mindenhol, Dorogon sem nőhetnek az égig. Ma, a gyakran fékevesztettnek tűnő gazdaságfejlesztést követelő megnyilvánulások időszakában ennek a szemléletnek egyre nagyobb jelentőséggel kellene bírnia. A gazdasági növekedés hangzatos szólamaiba csomagolt mohóság túlzásai veszélyeztetnek bennünket. Lassan az ipari parkok nagyobbak, mint maguk a települések, amelyekben már egyre nehezebben lehet közlekedni, mindenütt egyre hosszabbak a sorok. Az iparsarnokokat már nem tudjuk helyi munkaerővel megtölteni.

– *Milyen feladatok következnek?*
– A városfejlesztési stratégiánk másik alapköve a fenntartható fejlődés értékrendje. A fák, mint a világon mindenhol, Dorogon sem nőhetnek az égig. Ma, a gyakran fékevesztettnek tűnő gazdaságfejlesztést követelő megnyilvánulások időszakában ennek a szemléletnek egyre nagyobb jelentőséggel kellene bírnia. A gazdasági növekedés hangzatos szólamaiba csomagolt mohóság túlzásai veszélyeztetnek bennünket. Lassan az ipari parkok nagyobbak, mint maguk a települések, amelyekben már egyre nehezebben lehet közlekedni, mindenütt egyre hosszabbak a sorok. Az iparsarnokokat már nem tudjuk helyi munkaerővel megtölteni.

– *Milyen feladatok következnek?*
– A városfejlesztési stratégiánk másik alapköve a fenntartható fejlődés értékrendje. A fák, mint a világon mindenhol, Dorogon sem nőhetnek az égig. Ma, a gyakran fékevesztettnek tűnő gazdaságfejlesztést követelő megnyilvánulások időszakában ennek a szemléletnek egyre nagyobb jelentőséggel kellene bírnia. A gazdasági növekedés hangzatos szólamaiba csomagolt mohóság túlzásai veszélyeztetnek bennünket. Lassan az ipari parkok nagyobbak, mint maguk a települések, amelyekben már egyre nehezebben lehet közlekedni, mindenütt egyre hosszabbak a sorok. Az iparsarnokokat már nem tudjuk helyi munkaerővel megtölteni.

– *Milyen feladatok következnek?*
– A városfejlesztési stratégiánk másik alapköve a fenntartható fejlődés értékrendje. A fák, mint a világon mindenhol, Dorogon sem nőhetnek az égig. Ma, a gyakran fékevesztettnek tűnő gazdaságfejlesztést követelő megnyilvánulások időszakában ennek a szemléletnek egyre nagyobb jelentőséggel kellene bírnia. A gazdasági növekedés hangzatos szólamaiba csomagolt mohóság túlzásai veszélyeztetnek bennünket. Lassan az ipari parkok nagyobbak, mint maguk a települések, amelyekben már egyre nehezebben lehet közlekedni, mindenütt egyre hosszabbak a sorok. Az iparsarnokokat már nem tudjuk helyi munkaerővel megtölteni.

– *Milyen feladatok következnek?*
– A városfejlesztési stratégiánk másik alapköve a fenntartható fejlődés értékrendje. A fák, mint a világon mindenhol, Dorogon sem nőhetnek az égig. Ma, a gyakran fékevesztettnek tűnő gazdaságfejlesztést követelő megnyilvánulások időszakában ennek a szemléletnek egyre nagyobb jelentőséggel kellene bírnia. A gazdasági növekedés hangzatos szólamaiba csomagolt mohóság túlzásai veszélyeztetnek bennünket. Lassan az ipari parkok nagyobbak, mint maguk a települések, amelyekben már egyre nehezebben lehet közlekedni, mindenütt egyre hosszabbak a sorok. Az iparsarnokokat már nem tudjuk helyi munkaerővel megtölteni.

– *Milyen feladatok következnek?*
– A városfejlesztési stratégiánk másik alapköve a fenntartható fejlődés értékrendje. A fák, mint a világon mindenhol, Dorogon sem nőhetnek az égig. Ma, a gyakran fékevesztettnek tűnő gazdaságfejlesztést követelő megnyilvánulások időszakában ennek a szemléletnek egyre nagyobb jelentőséggel kellene bírnia. A gazdasági növekedés hangzatos szólamaiba csomagolt mohóság túlzásai veszélyeztetnek bennünket. Lassan az ipari parkok nagyobbak, mint maguk a települések, amelyekben már egyre nehezebben lehet közlekedni, mindenütt egyre hosszabbak a sorok. Az iparsarnokokat már nem tudjuk helyi munkaerővel megtölteni.

– *Milyen feladatok következnek?*
– A városfejlesztési stratégiánk másik alapköve a fenntartható fejlődés értékrendje. A fák, mint a világon mindenhol, Dorogon sem nőhetnek az égig. Ma, a gyakran fékevesztettnek tűnő gazdaságfejlesztést követelő megnyilvánulások időszakában ennek a szemléletnek egyre nagyobb jelentőséggel kellene bírnia. A gazdasági növekedés hangzatos szólamaiba csomagolt mohóság túlzásai veszélyeztetnek bennünket. Lassan az ipari parkok nagyobbak, mint maguk a települések, amelyekben már egyre nehezebben lehet közlekedni, mindenütt egyre hosszabbak a sorok. Az iparsarnokokat már nem tudjuk helyi munkaerővel megtölteni.

– *Milyen feladatok következnek?*
– A városfejlesztési stratégiánk másik alapköve a fenntartható fejlődés értékrendje. A fák, mint a világon mindenhol, Dorogon sem nőhetnek az égig. Ma, a gyakran fékevesztettnek tűnő gazdaságfejlesztést követelő megnyilvánulások időszakában ennek a szemléletnek egyre nagyobb jelentőséggel kellene bírnia. A gazdasági növekedés hangzatos szólamaiba csomagolt mohóság túlzásai veszélyeztetnek bennünket. Lassan az ipari parkok nagyobbak, mint maguk a települések, amelyekben már egyre nehezebben lehet közlekedni, mindenütt egyre hosszabbak a sorok. Az iparsarnokokat már nem tudjuk helyi munkaerővel megtölteni.

Az idegenek és az őket befogadó munkásszálások nyugtalansággal töltik el a helyi lakosságot. Évszakaink egyre melegebbek és szárazabbak, ha pedig esik, akkor áradnak a vizek.

Jogosan merül fel a kérdés, hogy az ilyen ütemű gazdaságfejlesztés valóban boldogabbá tesz-e minket? Dorogon a település befogadóképességének és környezeti terhelhetőségének a határain belül szeretnénk tartani a helyi gazdaságot.

– *Milyen beruházások valósulhatnak meg a következő években Dorogon?*
– Életminőségünket nagyon is javítja, a korábbi időszakok lehetőségeit messze felülmúló, a dorogi zöldterület-fejlesztést szolgáló pályázati támogatás. Tudomásom szerint nincs még egy olyan kálvária, melynek stációi fölött egy aknatorony áll. Ezt fogjuk kilátóvá átalakítani. Reményeim szerint nem csak innen fog látszani az az élményút, mely Komárom-Esztergom vármegye kiemelt fejlesztési célkitűzései között szerepel, hanem sokan fognak majd bandukolni a volt homokvasút nyomvonalán kialakított, dombokon, völgyeken átvezető erdei úton, mely a szabadidő, a sportolás, a közösségi élményszerzés egyszerű lehetőségeként fogja hívni a túrázni vágyókat.

– *Milyen feladatok következnek?*
– A városfejlesztési stratégiánk másik alapköve a fenntartható fejlődés értékrendje. A fák, mint a világon mindenhol, Dorogon sem nőhetnek az égig. Ma, a gyakran fékevesztettnek tűnő gazdaságfejlesztést követelő megnyilvánulások időszakában ennek a szemléletnek egyre nagyobb jelentőséggel kellene bírnia. A gazdasági növekedés hangzatos szólamaiba csomagolt mohóság túlzásai veszélyeztetnek bennünket. Lassan az ipari parkok nagyobbak, mint maguk a települések, amelyekben már egyre nehezebben lehet közlekedni, mindenütt egyre hosszabbak a sorok. Az iparsarnokokat már nem tudjuk helyi munkaerővel megtölteni.

– *Milyen feladatok következnek?*
– A városfejlesztési stratégiánk másik alapköve a fenntartható fejlődés értékrendje. A fák, mint a világon mindenhol, Dorogon sem nőhetnek az égig. Ma, a gyakran fékevesztettnek tűnő gazdaságfejlesztést követelő megnyilvánulások időszakában ennek a szemléletnek egyre nagyobb jelentőséggel kellene bírnia. A gazdasági növekedés hangzatos szólamaiba csomagolt mohóság túlzásai veszélyeztetnek bennünket. Lassan az ipari parkok nagyobbak, mint maguk a települések, amelyekben már egyre nehezebben lehet közlekedni, mindenütt egyre hosszabbak a sorok. Az iparsarnokokat már nem tudjuk helyi munkaerővel megtölteni.

– *Milyen feladatok következnek?*
– A városfejlesztési stratégiánk másik alapköve a fenntartható fejlődés értékrendje. A fák, mint a világon mindenhol, Dorogon sem nőhetnek az égig. Ma, a gyakran fékevesztettnek tűnő gazdaságfejlesztést követelő megnyilvánulások időszakában ennek a szemléletnek egyre nagyobb jelentőséggel kellene bírnia. A gazdasági növekedés hangzatos szólamaiba csomagolt mohóság túlzásai veszélyeztetnek bennünket. Lassan az ipari parkok nagyobbak, mint maguk a települések, amelyekben már egyre nehezebben lehet közlekedni, mindenütt egyre hosszabbak a sorok. Az iparsarnokokat már nem tudjuk helyi munkaerővel megtölteni.

– *Milyen feladatok következnek?*
– A városfejlesztési stratégiánk másik alapköve a fenntartható fejlődés értékrendje. A fák, mint a világon mindenhol, Dorogon sem nőhetnek az égig. Ma, a gyakran fékevesztettnek tűnő gazdaságfejlesztést követelő megnyilvánulások időszakában ennek a szemléletnek egyre nagyobb jelentőséggel kellene bírnia. A gazdasági növekedés hangzatos szólamaiba csomagolt mohóság túlzásai veszélyeztetnek bennünket. Lassan az ipari parkok nagyobbak, mint maguk a települések, amelyekben már egyre nehezebben lehet közlekedni, mindenütt egyre hosszabbak a sorok. Az iparsarnokokat már nem tudjuk helyi munkaerővel megtölteni.

– *Milyen feladatok következnek?*
– A városfejlesztési stratégiánk másik alapköve a fenntartható fejlődés értékrendje. A fák, mint a világon mindenhol, Dorogon sem nőhetnek az égig. Ma, a gyakran fékevesztettnek tűnő gazdaságfejlesztést követelő megnyilvánulások időszakában ennek a szemléletnek egyre nagyobb jelentőséggel kellene bírnia. A gazdasági növekedés hangzatos szólamaiba csomagolt mohóság túlzásai veszélyeztetnek bennünket. Lassan az ipari parkok nagyobbak, mint maguk a települések, amelyekben már egyre nehezebben lehet közlekedni, mindenütt egyre hosszabbak a sorok. Az iparsarnokokat már nem tudjuk helyi munkaerővel megtölteni.

– *Milyen feladatok következnek?*
– A városfejlesztési stratégiánk másik alapköve a fenntartható fejlődés értékrendje. A fák, mint a világon mindenhol, Dorogon sem nőhetnek az égig. Ma, a gyakran fékevesztettnek tűnő gazdaságfejlesztést követelő megnyilvánulások időszakában ennek a szemléletnek egyre nagyobb jelentőséggel kellene bírnia. A gazdasági növekedés hangzatos szólamaiba csomagolt mohóság túlzásai veszélyeztetnek bennünket. Lassan az ipari parkok nagyobbak, mint maguk a települések, amelyekben már egyre nehezebben lehet közlekedni, mindenütt egyre hosszabbak a sorok. Az iparsarnokokat már nem tudjuk helyi munkaerővel megtölteni.

Közösségi program a 100 éves művelődési ház előtti parkban

A mai Városháza 1927-ben épült

homokvasútról. Tehát a homokvasút egy keskeny nyomközű, villamosított gazdasági vasút, amely homokot szállított a dorogi szénmedence bányáiba tömédékanyagként. Ezen a nyomvonalon szeretnénk a hagyományokat, az egészséges embereket és a környezetet szolgáló természeti élményt és örömforrást létrehozni. Íme, ott találjuk magunkat, ahonnan elindultunk, bányász elődeink nyomdokain haladunk tovább. ■

A Reimann Bányásztörténeti Miniverzum ultramodern épületegyüttese

A polgármester (jobbra) Pro Urbe-díjat ad át a bányászoknak (2004)